

PIAĆ (28) *vb impf*

a *pochylone*; w *temacie praes*: *piej(-)* (11) *MurzOrt* (5), *Mącz* (3), *SkarŻyw*, *ArtKanc*, *Calep*, *poj(-)* (7) *OpecŻyw*, *BartBydg*, *WróbŻółt* (2), *BielKron*, *GórnTroas*, *WujNT*.

inf *piąć* (4). ◇ *praes 1 sg* *pieję* (3). ◇ *3 sg* *pieje* (1), *poje* (1). ◇ [2 *pl* *pojecie.*] ◇ *3 pl* *poją* (3), *pieją* (2). ◇ *praet 3 sg m* *piął* (4). ◇ [3 *pl m pers* *pieli. subst* *piały.*] ◇ *imp 2 sg* *piéj* (4), *poj* (1). ◇ *2 pl* *pojcie* (2). ◇ *fut 1 sg m* *będę piął* (1). ◇ *impers praet* *pi(a)no* (1). ◇ *part praes act* *piejąc* (1), [pojąc].

Sł stp, *Cn notuje*, *Linde XVI – XVIII w.*

1. *Śpiewać*; *hymnisare* *BartBydg*; *cantare, psallere* *Vulg*; *canere* *Cn* (18) : Cherubin hymnisant, *vesselye* *poyą*. *BartBydg* 176b; *Boć infza rzecz* *znaczy piéi/ niź pii* *MurzOrt* B2, B2 [4 r.]; [Przecziw *mnye* *mowyły ssa*, *ktorzis ssiedzieli v vliczki*, *apoysrod pyeli*, *ktorzi pyli wyno*. *SprChęd* 88/2; *Jeśli prze to*, *by wiedziano*, *że sami pojecie*, *Nie trzeba by o tym trąbić po wszytkim powiecie*. *BogowieFalsz* 220; *BudArt* P3v].

piąć co (8): *OpecŻyw* 115v; *A dla tych rzeczy będę chwałę piął panu bogu pokim żyw* *WróbŻółt* 103/33; *á wnocy Chrześcíanie zwielką czćią ie* [*ciała męczennickie*] *pogrzebli/ przez dni trzydzieści na onym mieyfcu* *Hymny y Pśalmy piejąc*. *SkarŻyw* 532. *Cf* »*piąć pacierz*«.

piąć komu (3): *Pochwalaycie pana boga wśzelka ziemio/ śpiewaycie á raduycie sie y poycie iemu*. *WróbŻółt* 97/4, 103/33; [Poyćie *Iehowie wśzytká ziemio* *BudBib* 1.Par 16/23 (*Linde*), *Eph* 5/19 (*Linde*)]. *Cf* »*piąć na lutni*«.

Zwroty: »*piąć [komu] na lutni*« (1): *Poyćie panu bogu na lutni* *WróbŻółt* 97/5.

[»*moglitwy piąć*«: *Owi sie mieli modlić lámemu Bogu/ á oni iedni temu á drudzy owemu* *Moglitwy pieią* *GilPos* 215 (*Linde*).]

»*piąć pacierz (a. paciorki)*« [*szyk zmienny*] (5): *PowUrb* +v, +2; *RejKup* 17; *MurzOrt* B2; *Abowiem lećiwemu człowiekowi ktoremu śzedziwy włos/ drżące ręce/ zmárłki ná twarzy/ siedzieć śpokoim/ á paciorki piąć każą* *GórnDworz* K2.

[»*piąć sławę [czemu]*« = *wysławiać*: *WYkrzykaycie Bogu wśzytká ziemio. Poyćie sławę imieniowi iego* [*Cantate gloriam nominis eius*]/ *dayćie sławę chwale iego*. *BudBib* Ps 65/2 (*Linde*).]

[*Szereg*: »*piąć i śpiewać*«: *Mowiąc sobie pśalmami y chwałami/ y pieśniami duchownemi/ pojąc y śpiewaiąc* [*cantantes et psallentes*] *wśercu wáńzym Pánu*. *BudBib* Eph 5/19 (*Linde*).]

a. *Opiewać [co]* (1) : *Ięzyku poy chwalebny boy/ wáłkę krola motzného/ gdy przez drzewo śmiertz zwycięzył* *OpecŻyw* 160v.

b. *Przepowiadać [co komu]* (1) : *A wáńzze to ón Cálchás ludzióm niefczęśliwy Wiefczek poie* *GórnTroas* 40.

2. *O kogucie*: *wydawać głos*; *cucurire* *Mącz*, *Calep*; *canere* *Cn* (10) : *á tim obmaży kurowi wśzythkę głowę/ thedy dla wielkniego wefela czały dzień y czałą nocz nieprześthanie piąć*. *FalZioł* III 3a; *Cucurio – Pieję*, *skrzeczę iako hur* [!]. *Calep* 275a.

Fraza: »*kur pieje (a. chce, a. poczyna piąć)*« = *gallus cucurit* *Mącz*; *canit gallus* *Cn* (7); *BielKron* 24; *Gallus cucurit*. *Kur kokoreka álbo pieye*. *Mącz* 70d, 142b, 303c; *Kury pieią tuż świtánie* *ArtKanc* T4v; *Calep* 447a; *niewiećie kiedy Pan domu przydzie: z wieczoráli/ ábo w puńnocy/ ábo gdy kury poią* [*an galli cantu*]/ *ábo z poránku* *WujNT* Mar 13/35; [Wokabul 1539 M5v].

Zwrot: »godziny nocne piał« (1): Krolewłkiego kurá zábił: W którym sie [!] on bárzo kochał Iż mu godziny nocne piał. BierEz G2v.

Synonimy: 1. śpiewać; 2. kokorekać.

Formacje współrdzenne: odpiać, wypiać, zapiać; napiewać, odpiewać, opiewać, przypiewać, przyspiewać; przyspiewawać; przyspiewować.

*Cf **PIENIE***

ES